

Regionaal Programmaplan Jeugdhulp 2025-2027

**Toekomstbestendig met elkaar
Jeugdhulp in samenhang**

Voorwoord

Dit programmaplan is geschreven om richting te geven aan de uitvoering, zodat we in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond samenhangend en toekomstbestendig kunnen werken aan jeugdhulp.

De totstandkoming van dit plan heeft langer geduurd dan voorzien. Dat hangt onder andere samen met het onverwachte uitvallen van mijn voorganger, Astrid Bruin. Ik ben haar zeer dankbaar voor de bouwstenen die zij heeft meegegeven; die vormen een belangrijk fundament. Voor mij persoonlijk is het een eer om dit werk voort te zetten en mij te verbinden aan dit programma en de regio Zuid-Kennemerland en IJmond.

We staan voor grote uitdagingen: een toenemende en complexere zorgvraag, druk op professionals en de noodzaak om beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. Dat vraagt om gezamenlijke keuzes en om een overkoepelende blik op de inrichting van ons jeugdstelsel. Dit plan is soms technisch en dat is bewust: het helpt ons om de samenwerking tussen gemeenten, professionals en partners te structureren, en om te sturen op wat er werkelijk toe doet.

Dit programmaplan is nadrukkelijk een uitvoeringsplan én geen politiek document.

Mijn inzet is om samen met veel stakeholders verder te bouwen aan een stevig en lerend fundament, waarin we voortgaan op wat al goed gaat, ruimte maken voor vernieuwing en steeds blijven kijken naar wat jeugdigen en gezinnen écht nodig hebben. Alleen door die koers samen vast te houden, kunnen we de jeugdhulp in onze regio toekomstbestendig en duurzaam organiseren.

Ik waardeer de inzet en betrokkenheid van iedereen die dagelijks bijdraagt, en zie ernaar uit dit samen verder te brengen.

Bernard Verbeek

Programmadirecteur Jeugdhulp regio ZKIJ

Samenvatting

De zeven gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond slaan de handen ineen om te zorgen dat jeugdigen veilig, gezond en met veerkracht kunnen opgroeien. Met dit programmaplan zetten we gezamenlijk koers naar een toekomstbestendig jeugdhulpstelsel: doelgericht, samenhangend, duurzaam en uitvoerbaar.

We bouwen voort op de regiovisie, nieuwe contracten en landelijke kaders zoals de Hervormingsagenda Jeugd en sluit aan bij de ontwikkelingen vanuit onder andere Toekomst scenario kind- en gezinsbescherming.

Onze inzet richt zich op passende hulp op het juiste moment, meer samenwerking over domeinen heen, en het versterken van de pedagogische en sociale basis. Tegelijk nemen we verantwoordelijkheid voor scherpe keuzes in een tijd van stijgende vraag en beperkte middelen.

- Het programma kent drie hoofdsporen:
- 1. Robuuste regionale organisatie – met een gemeenschappelijke regeling, gedeelde governance en bestuurlijke legitimiteit.
 - 2. Versterking van sturing en uitvoering – door betere monitoring, datasturing, toezicht en contractmanagement.
 - 3. Inhoudelijke samenwerking en innovatie – gericht op normaliseren, beschikbaarheid, veiligheid en de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp en andere domeinen.

Met concrete deelopdrachten, innovatieprojecten en gezamenlijke reflectiemomenten werken we aan duurzame verbetering van kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van jeugdhulp. Dit doen we samen met consortia, aanbieders van professionele jeugdzorg, verwijzers, ketenpartners, ouders en het brede netwerk in de regio.

Het programmaplan is geen beleidsnotitie, maar een uitvoeringsgerichte aanpak. Gericht op resultaat, gedragen door de praktijk en verankerd in samenwerking. Zo bouwen we stap voor stap aan een jeugdhulpstelsel dat werkt – nu én in de toekomst.

“We willen dat kinderen en jongeren in Zuid-Kennemerland en IJmond een goede start maken in het leven, dat zij gezond, gelukkig en veilig opgroeien tot zelfredzame volwassenen die volwaardig in de samenleving kunnen meedoen. Een goede start van het leven en een stabiele opgroei- en onderwijssituatie maakt de kans op een goede startpositie als jongvolwassene groter.

Bij jeugdigen en gezinnen waar de opgroei- en onderwijssituatie verstoord is, zetten we tijdig passende jeugdhulp in. Eerst wordt gekeken wat jeugdigen en ouders, samen met hun netwerk, wel kunnen en welke steun de sociale basis kan bieden. Waar nodig ondersteunen we jeugdigen en gezinnen tijdig en op maat met de inzet van jeugdhulp.”

(Regiovisie Jeugdhulp regio ZKIJ 2021)

Inhoud

1.	Inleiding	7
2.	Bouwstenen voor een toekomstbestendige jeugdhulpregio ZKIJ	9
2.1	De bedoeling voorop: passende hulp waar nodig	9
2.2	Evaluatie van de lump sum overeenkomst regio ZKIJ 2025	10
2.3	Innovatieprojecten in de regio ZKIJ	10
3.	De programmatische aanpak regio ZKIJ	12
3.1	Ambitie	12
3.2	Voor wie doen we dit, wie gaat er wat van merken?	12
3.3	Een aanpak met drie programmalijnen	12
3.4	Afbakening: wat valt er onder het programma?	13
3.5	Programmaorganisatie	13
3.5.1.	Programmadirecteur	13
3.5.2	Organisatie op de programma lijnen	14
3.5.3	Afbakening opgaves en deelopdrachten	14
3.5.4.	Financieel kader	15
3.6	Afstemming met partners	15
3.7	Afstemming met jeugdigen en de gezinnen	15
4.	Programmalijnen en bijbehorende opgaves en deelopdrachten	17
4.1	Programmalijn 1: Een robuuste regionale jeugdhulporganisatie met een gedeelde bestuursstructuur, passende governance en legitimiteit	18
4.1.1	Opgaves binnen programmalijn 1	19
4.1.2	Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 1	20
4.2	Programmalijn 2: De kwaliteit van de bedrijfsvoeringsonderdelen en dienstverlening verbeteren, om daarmee nog meer te kunnen sturen op de korte- en langetermijneffecten van de ingezette koers op Jeugd	22
4.2.1	Opgaves binnen programmalijn 2	23
4.2.2	Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 2	24
4.3	Programmalijn 3: Een dynamische strategische Samenwerkingsagenda Jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de hele keten Jeugd	28
4.3.1	Opgaves binnen programmalijn 3	29
4.3.2	Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 3	30

5.	Sturing, monitoring en besluitvorming	36
5.1	Sturing programmaplan	36
5.2	Monitoring	36
6.	Randvoorwaarden en Risico's	37
7.	Slotparagraaf en doorkijk naar 2027–2030: bouwen aan een blijvende beweging	38
8.	Bijlagen	39
8.1	Afkortingen	39
8.2	Bronnen en kaders	39
8.3	Leden Programmteam	40
8.3	Wat vraagt dit van wie?	40
8.4	Evaluatie lumpsumovereenkomst	41
8.5	Overzicht deelopdrachten	42
8.6	Achtergrond, context en uitwerking	44

1. Inleiding

De gemeenten in Zuid-Kennemerland en IJmond (hierna; regio ZKIJ) willen dat jeugdigen gezond, veilig en met veerkracht kunnen opgroeien. Meestal gaat dat goed, maar soms hebben jeugdigen en hun ouders ondersteuning of hulp nodig. De afgelopen jaren is de vraag naar jeugdhulp toegenomen. Er spelen maatschappelijke ontwikkelingen mee, zoals prestatiedruk, complexe scheidingen en mentale druk op jongeren.

Tegelijkertijd ervaren we een groeiend tekort aan professionals, waardoor hulp niet altijd snel of op de juiste plek beschikbaar is. De stijgende druk op het systeem maakt dat we samen moeten zoeken naar manieren om de jeugdhulp toekomstbestendig in te richten.

Daarbij staat niet het beperken van hulp centraal, maar het verbeteren ervan: zorgen dat jeugdigen en gezinnen op het juiste moment passende hulp krijgen die daadwerkelijk helpt. We willen toewerken naar zinvolle inzet van jeugdhulp – met betere resultaten voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen, tegen beheersbare kosten. Daarbij hoort ook het terugdringen van wachttijden en wachtlijsten waar mogelijk, zodat hulp tijdig beschikbaar is. Dat vraagt om normaliseren waar mogelijk, specialistische hulp waar nodig, intensieve samenwerking en verdere professionalisering.

Samen met onze partners, zoals jeugdhulpaanbieders, de consortia, huisartsen en andere verwijzers, de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en het Centrum Jeugd en Gezin en/of gecertificeerde instellingen - bouwen we aan een nieuwe manier van samenwerken. Daarbij zetten we in op het versterken van gezinnen en hun omgeving, op vroegtijdige ondersteuning en op het nemen van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor tijdige signalering, goede afstemming en het bieden van passende hulp. Zodat we jongeren en hun ouders duurzaam kunnen begeleiden bij het opgroeien en opvoeden.

Deze nieuwe manier van werken vraagt ook om een nieuwe inkooprelatie en contracteringssystematiek. Sinds 2021 bouwen we daaraan. Sinds 2023 zijn er nieuwe contracten afgesloten voor zowel meervoudige als enkelvoudige jeugdhulp. In die contracten ligt het fundament voor de nieuwe werkwijze: ruimte voor professionals om effectief en efficiënt te handelen, meer vertrouwen, meer verantwoordelijkheid en meer focus op wat echt werkt. De kosten, de uitkomsten én de verantwoordelijkheid dragen we gezamenlijk. Alleen zo kunnen we sturen op effect én betaalbaarheid.

Nieuwe contracten zijn echter nog geen garantie voor verandering. Het vraagt van partijen dat we écht anders gaan werken. Niet door minder te doen, maar door zorgvuldiger te bepalen wat passende ondersteuning is – en op welk moment. Problematiek van jongeren en gezinnen is vaak breder dan jeugdhulp alleen en vraagt om integrale oplossingen. Denk aan situaties waarin onveiligheid of andere sociale factoren een rol spelen. Dat vraagt ook om afstemming en samenwerking met andere met andere domeinen zoals onderwijs, armoedebestrijding, veiligheid en de sociale basis.

Meer inzet op vroegtijdige inzet van hulp (preventie) en betere samenwerking en kwaliteit van de inzet van jeugdhulp. Tegelijkertijd stijgt de vraag, terwijl de middelen beperkt zijn. Dat vraagt om gezamenlijke keuzes, soms ook lastige. Alleen door samen te werken binnen de regio ZKIJ en met partijen in het veld aan verbetering, kunnen we de kwaliteit van jeugdhulp verhogen én zorgen dat deze beschikbaar blijft voor wie het echt nodig heeft.

Programmaplan

Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor het organiseren van passende jeugdhulp. Met dit programmaplan geven de zeven gemeenten in de regio ZKIJ gezamenlijk invulling aan die opdracht.

We bouwen voort op de eerder ingezette koers, zoals vastgelegd in de Regiovisie Jeugdhulp, de afspraken rond de samenwerking met aanbieders van intensieve (meervoudige) en meer generalistische jeugdhulp, en de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast anticiperen we op nieuwe wettelijke kaders, waaronder het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit Jeugdwet (Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, 2024), waarin de verplichting tot regionale samenwerking via een gemeenschappelijke regeling wordt vastgelegd.

Het programmaplan heeft betrekking op de gehele regionale samenwerking binnen de jeugdhulp, met focus op de domeinen waar gemeenten samen verantwoordelijk zijn voor inkoop, sturing en ontwikkeling van zorgaanbod. Het omvat zowel strategische beleidsontwikkeling als de doorontwikkeling van uitvoering, toezicht, financiën en partnerschap.

De kern van de opgave ligt in het versterken van het regionale jeugdhulpstelsel: het ontwikkelen van passende werkwijzen én het daadwerkelijk realiseren van verandering in de praktijk. Dit doen we stapsgewijs, met oog voor continuïteit, uitvoerbaarheid en draagvlak. De richting is duidelijk, maar de precieze invulling bepalen we samen, op basis van jaarlijkse afspraken en in afstemming met betrokken partners.

We kiezen daarbij bewust voor eenvoud, focus en samenhang. Geen versnippering in losse initiatieven, maar een heldere programmatische structuur waarin we doelgericht toewerken naar verbetering van kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van de jeugdhulp. Dat vraagt om samenwerking, gedeeld eigenaarschap en respect voor ieders rol, positie en beschikbare capaciteit.

De doelen van het programma zijn:

- Duurzame samenwerking tussen gemeenten en consortia en betrokken partner, gericht op een

- betere kwaliteit voor de langere termijn;
- Eenvoud en samenhang in de organisatie van jeugdhulp;
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor passende inzet en resultaat.

Het programma loopt minimaal twee jaar en blijft wendbaar, zodat we in kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen waar nodig: afgeronde opdrachten maken ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Zo werken we stap voor stap aan een sterker, effectiever jeugdstelsel – samen met alle betrokken partijen.

Het nieuwe samenspel: van losstaande schakels naar gezamenlijke verantwoordelijkheid. De opgaven in het programma vragen om meer dan technische verbetering: ze vragen om een andere manier van samenwerken. We bewegen van een systeem waarin gemeenten inkopen en aanbieders uitvoeren, naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het geheel. Het “nieuwe samenspel” is gebaseerd op partnerschap, waarin gemeenten sturen op doelen, beschikbaarheid en legitimiteit, en partners de ruimte krijgen voor vakmanschap en innovatie. We organiseren dit samenspel rond drie uitgangspunten:

- Gedeeld eigenaarschap: alle partijen voelen zich verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel als geheel.
- Wederzijds vertrouwen: sturing op hoofdlijnen, met ruimte voor professionele afwegingen.
- Samen leren en bijsturen: de praktijk is leidend, met ruimte voor reflectie, data en dialoog.

Deze werkwijze stelt nieuwe eisen aan overlegstructuren, rollen, houding én aan hoe we omgaan met schaarste en keuzes. Alleen met dit gedeelde kompas kunnen we duurzaam bouwen aan passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.

2. Bouwstenen voor een toekomstbestendige jeugdhulpregio

2.1 De bedoeling voorop: passende hulp waar nodig

Een programmatische aanpak werkt alleen als de bedoeling centraal blijft: passende hulp, op het juiste moment, voor wie dat écht nodig heeft. Dit programmaplan richt zich op het versterken van de jeugdhulppraktijk in de volle breedte – van ondersteuning dichtbij huis tot specialistische hulp – en op het beter organiseren van de samenwerking tussen gemeenten, aanbieders en partners. Daarbij sturen we op uitvoerbaarheid, gezamenlijke keuzes en zichtbare impact voor jongeren en gezinnen. Vier bestuurlijke uitgangspunten geven vanaf 2025 richting aan deze beweging en vormen samen het fundament voor een toekomstbestendig regionaal jeugdhulpstelsel.

Prioriteren	1.	Binnen het beschikbare financiële kader is het onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om de meest kwetsbare jeugdigen van passende hulp te voorzien. We kunnen en willen niet alle zorg overal en door iedereen blijven aanbieden. Gemeente en consortia, verwijzers en ketenpartners voeren samen het gesprek over wat nodig en haalbaar is. Dat vraagt om scherpe en goed onderbouwde keuzes: welke zorg is noodzakelijk, voor wie, en in welke vorm? Dit betekent ook toewerken naar een betere spreiding én bundeling van zorg, waarbij niet elke aanbieder alles hoeft te doen, maar de regio als geheel goed is toegerust om te bieden wat nodig is.
	2.	Professionaliteit betekent niet dat iedereen hetzelfde doet, maar dat er vanuit ieders kracht en expertise wordt bijgedragen. Consortia mogen zich onderscheiden in hun inhoudelijke profiel en werkwijze. Zo ontstaat een samenhangend en doelgericht aanbod dat aansluit bij de variatie in ondersteuningsbehoeften van jongeren en gezinnen. Dit laat onverlet dat we gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de beschikbaarheid van een samenhangend en passend aanbod in de hele regio.
Verantwoordelijkheid nemen	3.	De regio neemt verantwoordelijkheid voor het versterken van het jeugdhulpstelsel – in samenwerking met consortia, verwijzers en andere ketenpartners. Dat vraagt om gemeenten die hun rol pakken: faciliterend waar het kan, regisserend waar het moet. Samen sturen we op vroegtijdige, laagdrempelige ondersteuning, en op doelmatige inzet van jeugdhulp waar het écht nodig is. Daarbij maken we heldere afspraken en sturen we op (gezamenlijke) resultaten.
	4.	Jeugdhulp is bedoeld voor jeugdigen en gezinnen die niet voldoende geholpen kunnen worden in hun eigen omgeving of via het reguliere aanbod. Niet elke hulpvraag is een zorgvraag, en niet elke vraag hoort thuis in de jeugdhulp. We willen toewerken naar een gedeeld perspectief op wat wél en wat niet onder jeugdhulp valt. Dat vraagt om realistische verwachtingen, duidelijke grenzen en betere afstemming met de partners in het onderwijs, de sociale basis en andere voorliggende voorzieningen. Alleen zo blijft professionele jeugdhulp beschikbaar voor wie het echt nodig heeft – tijdelijk, doelgericht en met aantoonbare meerwaarde. Waar nodig worden deze uitgangspunten vertaald naar aangescherpte resultaatafspraken. Steeds met het doel om te komen tot een samenhangend, uitvoerbaar en toekomstbestendig stelsel.

2.2 Evaluatie van de lump sum overeenkomst regio ZKIJ 2025

In het kader van de voorbereiding op de verlenging van specialistische jeugdhulp (perceel 1) in 2026 hebben de zeven gemeenten in de jeugdhulpregio's Zuid-Kennemerland en IJmond gezamenlijk een evaluatie laten uitvoeren door KPMG. Deze evaluatie richtte zich op het functioneren van de vier consortia waarmee sinds 1 januari 2023 wordt samengewerkt binnen het nieuwe stelsel voor meervoudige jeugdhulp. De bevindingen uit dit onderzoek vormen een belangrijke inhoudelijke basis voor het programmaplan 2025–2027. De evaluatie laat zien dat de transitie naar een nieuw inkoop- en samenwerkingsmodel een stevig fundament heeft gelegd, in lijn met landelijke beleidsrichtlijnen zoals de Hervormingsagenda Jeugd. Tegelijkertijd blijkt uit het onderzoek dat verdere doorontwikkeling nodig is op drie centrale thema's:

- **Taakafbakening en verantwoordelijkheden**
De huidige contracten laten ruimte voor interpretatie, wat in de praktijk leidt tot onduidelijkheid en knelpunten in de uitvoering. Er is behoefte aan heldere afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is.
- **Bekostiging en budgetverdeling**
Hoewel lumpsumbekostiging aansluit bij taakgerichte ambities, wordt deze nog onvoldoende doelgericht toegepast. De huidige budgetverdeling sluit niet goed aan op de uitvoeringspraktijk en vraagt om herijking, onder andere door het invoeren van een 'budgetventiel' voor complexe casuïstiek.
- **Sturing en governance**
De samenwerking tussen gemeenten en consortia ontwikkelt zich richting strategisch partnerschap, maar vraagt om verdere uitwerking van rollen, mandaten en sturingsinformatie. De regiovisie wordt breed gedragen, maar de vertaling naar concrete samenwerking en verantwoording in de praktijk blijft achter. De inzichten en aanbevelingen uit de evaluatie zijn nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming van het programmaplan. Ze onderstrepen de urgentie

om als regio gezamenlijk keuzes te maken voor een stabiel, toekomstbestendig jeugdhulpstelsel. Het programmaplan bouwt hierop voort met concrete acties binnen de drie programmalijnen, gericht op het versterken van inhoudelijke samenwerking, bestuurlijke sturing en een passende inrichting van bedrijfsvoering.

2.3 Innovatieprojecten in de regio ZKIJ

In de jeugdhulpregio Zuid-Kennemerland en IJmond is een innovatiebudget ingesteld door zes van de zeven gemeenten, bedoeld om de effectiviteit van meervoudige jeugdhulp te verbeteren en bij te dragen aan het terugdringen van wachtlijsten. In dit kader hebben de vier consortia (CombiKracht regio ZKIJ, Hyperion helpt, Sparq Jeugdhulp en Planet Young) gezamenlijk vier innovatievoorstellen ontwikkeld en ingediend. Deze voorstellen zijn beoordeeld door een multidisciplinaire beoordelingscommissie en op 21 maart 2025 goedgekeurd door de regionaal programmadirecteur Jeugdhulp. De voorstellen sluiten aan bij landelijke ontwikkelrichtingen, versterken het lerend vermogen van de regio, en kennen een innovatieve of doorontwikkelde aanpak. Ze worden gefaseerd gefinancierd vanuit het innovatiebudget, met monitoring en resultaatsturing als expliciete randvoorwaarden. De daadwerkelijke uitbetaling is gekoppeld aan behaalde mijlpalen en voortgang. De innovatievoorstellen richten zich op vier thema's:

1. Versnelling van instroom, doorstroom en uitstroom, door het benutten van wachttijd met online modules, ouderondersteuning en een poortwachtersteam.
2. Triage, gericht op snellere en doelgerichtere toewijzing van hulp, met bijzondere aandacht voor kinderen op de wachtlijst.
3. Integrale gezinsgerichte aanpak ter voorkoming van uithuisplaatsing, waarbij multidisciplinaire teams samenwerken met domeinoverstijgende partners.
4. Samenhang tussen onderwijs en jeugdhulp, door integrale inzet van jeugdhulp in het

(gespecialiseerd) onderwijs en thuissituatie. Alle voorstellen zijn geconditioneerd op cofinanciering vanuit de lumpsumbudgetten van de consortia na afloop van de innovatieperiode. Daarnaast gelden eisen voor SMART geformuleerde doelen, monitoring en samenwerking met relevante partijen, waaronder gemeenten, onderwijs, en andere jeugdhulpaanbieders. De uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking met gemeenten, het programmateam en betrokken partners.

De consortia stellen zelf planningen op, inclusief kritische prestatie-indicatoren (KPI's), die gezamenlijk worden vastgesteld. Op basis daarvan worden voortgang, impact en vervolg gefaseerd beoordeeld en besproken. Deze innovatieprojecten zijn een belangrijke bouwsteen in de uitvoering van de regionale jeugdhulpstrategie en vormen tevens een leeromgeving voor toekomstbestendige samenwerking en effectieve zorg.

3. De programmatische aanpak regio ZKIJ

In dit hoofdstuk staan de ambities, doelen, de aanpak van het programma beschreven.

3.1 Ambitie

Het hoofddoel van de programmatische aanpak is het realiseren van een goed werkend stelsel, zoals bedoeld is in de de inkoop en dat aansluit bij de doelen van de regiovisie. Focus ligt daarbij op verkorting van wachttijden, beschikbaarheid van passende jeugdhulp voor degenen die het echt nodig hebben, versterken van veerkracht van gezinnen met problemen waar niet direct specialistische jeugdhulp nodig is en het organiseren van een stelsel met de juiste taken, bevoegdheden, sturingsdata en (financiële) afspraken om goed samen te werken.

3.2 Voor wie doen we dit, wie gaat er wat van merken?

Inwoners

Met dit programma werken we toe naar een situatie waarin minder jeugdigen specialistische jeugdhulp nodig hebben, doordat we eerder, doelgerichter en dichterbij ondersteunen. Waar specialistische hulp wél nodig is, zorgen we voor tijdige en passende inzet, met het oog op duurzame verbetering. Inwoners moeten dit verschil gaan merken: ondersteuning is beter afgestemd op hun situatie, dichterbij georganiseerd, en gespecialiseerde hulp is eerder beschikbaar als dat nodig is. Samen met gezinnen en hun netwerk – waar dat aanwezig is of versterkt moet worden – zoeken we naar passende oplossingen binnen en buiten de jeugdhulp. Afstemming met andere domeinen, zoals huisvesting of bestaanszekerheid, kan daarbij nodig zijn, maar valt buiten de directe reikwijdte van dit programma. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit programma wordt uitgevoerd in een context van financiële druk en bezuinigingen – wat de urgentie én de complexiteit van de opgave vergroot.

Professionals

We verstevigen en formaliseren de regionale organisatie van de specialistische jeugdhulp, zodat we slagvaardiger kunnen werken. Dat doen we in een strategisch partnerschap met de vier consortia én met belangrijke samenwerkingspartners zoals het onderwijs, de Centra voor Jeugd en Gezin en andere betrokken professionals. We bundelen de krachten, tonen (bestuurlijk) lef en werken vanuit vertrouwen in elkaar. Leren en ontwikkelen zijn hierin sleutelwoorden om tot zichtbare verbetering te komen. Samenwerken betekent: op elkaar kunnen rekenen, taken verdelen en weten dat collega's – waar ze ook werken – handelen vanuit dezelfde gezamenlijke opdracht. Alleen zo bouwen we aan een sterk regionaal netwerk waarin jeugdigen en gezinnen op ons kunnen vertrouwen.

3.3 Een aanpak met drie programmalijnen

Het laten slagen van de doelstellingen en ambities binnen het programma Jeugdhulp vraagt om een samenhangende aanpak met een eensluidende opdracht, onder dagelijkse aansturing van een slagvaardig programmateam. Het programma is opgebouwd uit drie programmalijnen, die een koppeling vormen met de Hervormingsagenda Jeugd en de Wet verbeteren beschikbaarheid jeugdzorg.

1. Een robuuste regionale jeugdhulporganisatie met een gedeelde bestuursstructuur, passende governance en legitimiteit.
2. De kwaliteit van de bedrijfsvoeringsonderdelen en dienstverlening verbeteren, om daarmee nog meer dan tot nu toe te kunnen sturen op de korte- en langetermijneffecten van de ingezette koers op Jeugd.
3. Een dynamische strategische Samenwerkingsagenda Jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de hele keten

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen. Bij elke opgaves zijn meerdere professionals betrokken van gemeenten tot de samenwerkingspartners zoals consortia, onderwijs en het CJG.

3.4 Afbakening: wat valt er niet onder het programma?

Het Regionaal Programma Jeugdhulp richt zich op de gezamenlijke regionale opgave voor de jeugdhulp in Zuid-Kennemerland en IJmond. Daarbij is het uitgangspunt dat het programma zich toelegt op initiatieven, projecten en besluitvorming die vallen binnen de regionale context van jeugdhulp, in samenwerking met betrokken gemeenten en consortia, vooruitlopend op de gemeenschappelijke regeling.

Tegelijkertijd erkennen we dat niet alle relevante ontwikkelingen binnen het mandaat of de scope van dit programma vallen. Er bestaan bredere programma's en beleidslijnen die zich uitstrekken over het gehele sociaal domein (van 0 tot 100 jaar), of thema's raken die aanpalend zijn aan de jeugdhulp (zoals onderwijs, veiligheid of Wmo). Besluitvorming hierover vindt vaak elders plaats, bijvoorbeeld binnen gemeentelijke colleges, andere regionale samenwerkingsverbanden of landelijke trajecten. Het Regionaal Programma Jeugdhulp zoekt actief de verbinding met deze lopende trajecten en programma's, met als doel om afstemming te borgen en waar mogelijk de impact op de kwaliteit, toegankelijkheid en effectiviteit van jeugdhulp te vergroten. Daarmee draagt het programma bij aan een samenhangende en toekomstbestendige jeugdhulp, zonder overlap met andere bestuurlijke of programmatische verantwoordelijkheden. Vanwege de raakvlakken op gedeelde doelstellingen zal regelmatig afstemming worden gezocht.

3.5 Programmaorganisatie

Er is gekozen voor een programmatische aanpak met een tijdelijke en slagvaardige programmaorganisatie. Deze vervult een leidende rol bij het realiseren van de regionale opgaven jeugdhulp.

Daarbij is de reguliere besluitvorming deels aangepast: binnen het programma is mandaat belegd om op onderdelen besluiten te nemen, waardoor sneller geschakeld kan worden en meer samenhang ontstaat tussen acties, overlegtafels en uitvoering. De samenwerking met de bestaande lijnorganisatie blijft essentieel, maar de programmatische sturing is leidend waar het gaat om de uitvoering van dit plan.

De uitvoering van het programmaplan wordt aangestuurd door een programmadirecteur die samenwerkt met een programmateam. De programmadirecteur geeft leiding aan de uitvoering van de programma-activiteiten. Hij of zij zorgt voor een goede verbinding met de gemeentelijke organisaties (via het regio MT Jeugd) en de consortia (via de kerngroep consortia waarin directeuren zitting hebben). Het regio MT Jeugd en de kerngroep Consortia zorgen – in samenwerking met de programmadirecteur – voor voldoende capaciteit en expertise voor de uitvoering van het programma. Het programmateam bestaat uit een afvaardiging van mensen uit de zeven gemeenten (bijlage 3). Zij brengen zowel inhoudelijke inbreng als bestuurlijke en organisatorische aansluiting op de uitvoeringspraktijk. Deze combinatie van vakinhoud en verbinding met het gemeentelijk veld zorgt ervoor dat het programmateam slagvaardig kan opereren en tegelijk goed afgestemd blijft op de praktijk binnen de regio.

3.5.1. Programmadirecteur

De programmadirecteur Jeugdhulp Regio ZKIJ voert namens de zeven samenwerkende gemeenten regie op de uitvoering van dit programmaplan. Dit mandaat is gebaseerd op bestuurlijke opdrachtverlening en gezamenlijk gedragen door de deelnemende gemeenten.

De programmadirecteur heeft de opdracht om:

- de uitvoering van het programmaplan en de onderliggende deelopdrachten aan te sturen;
- de samenhang, voortgang en uitvoerbaarheid van het geheel te bewaken;
- integrale afwegingen te maken over inhoud,

- prioritering en tempo van uitvoering;
- verbinding en samenwerking te organiseren tussen gemeenten, consortia, verwijzers en ketenpartners;
- voorstellen en besluiten bestuurlijk voor te bereiden en af te stemmen.

De programmadirecteur werkt nauw samen met ambtelijke opdrachtgevers, trekkers van deelopdrachten en strategische partners binnen (en buiten) de regio. Bestuurlijke besluitvorming over majeure strategische keuzes vindt plaats in het portefeuillehoudersoverleg Jeugd van de zeven gemeenten, met inachtneming van de geëigende besluitvormingsroutes binnen de afzonderlijke colleges van B&W. Het programmateam ondersteunt de programmadirecteur bij de inhoudelijke, procesmatige en communicatieve uitvoering van deze rol.

3.5.2 Organisatie op de programma lijnen

Om de gezamenlijke opgaven voortvarend en in samenhang uit te voeren, is gekozen voor een programmatische aanpak met drie inhoudelijke programmalijnen. De uitvoering en besluitvorming binnen programmalijnen 1 en 2 – gericht op de versterking van de regionale organisatie en sturingsbasis – vindt plaats via de bestaande gemeentelijke overlegstructuren. Het Regionaal Managementteam Jeugd (RMT) vervult hierin een coördinerende en afstemmende rol namens de gemeenten. Programmalijn 3 richt zich op het inhoudelijke samspel met het veld in de periode 2025–2027. Deze dynamische strategische samenwerkingsagenda wordt aangestuurd door een brede stuurgroep. Hierin hebben naast de programmadirecteur (ambtelijk opdrachtnemer) en een afvaardiging van gemeentelijke directeuren (ambtelijk opdrachtgevers, tevens voorzitter), ook bestuurders van de consortia en het CJG zitting.

Gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis worden waar relevant nadrukkelijk betrokken bij de uitvoering van deze programmalijn. Voor het overleg met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs is een separate overlegstructuur ingericht, waarin wordt afgestemd over de voortgang en samenwer-

king binnen het programmaplan.

Met deze opzet wordt strategische sturing georganiseerd op drie niveaus: gemeentelijk, regionaal en domein-overstijgend. Zo ontstaat ruimte voor bestuurlijke keuzes, inhoudelijke verdieping en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van jeugdhulp in de regio.

3.5.3 Afbakening opgaves en deelopdrachten

Binnen het programma zijn onder de diverse opgaves deelopdrachten opgenomen die bijdragen aan de gezamenlijke doelstellingen van gemeenten en de samenwerkingspartners. Tegelijkertijd zijn er projecten die primair of uitsluitend binnen gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen. Binnen deze structuur geldt een expliciete afbakening:

- Gemeentelijke projecten: Dit zijn projecten die exclusief door de gemeenten zelf worden opgepakt, zonder inmenging van consortia. Dit betreft bijvoorbeeld beleidsontwikkeling, inkoopstrategieën en interne gemeentelijke processen. De besluitvorming hierover vindt uitsluitend plaats binnen de gemeentelijke overlegstructuren (zoals het regio MT Jeugd en PFO jeugd). De stuurgroep wordt hierover geïnformeerd, maar heeft geen besluitvormende rol.
- Gezamenlijke projecten: Dit zijn projecten, waarbij samenwerking tussen gemeenten en consortia wenselijk en noodzakelijk is om de doelstellingen van het programma te realiseren. Er wordt binnen de stuurgroep afgestemd en er worden gezamenlijk besluiten genomen.

Door deze afbakening blijft de bestuurlijke rolverdeling helder en wordt de samenwerking binnen het programma optimaal benut.

3.5.4. Financieel kader

Het programma wordt uitgevoerd binnen het bestaande financiële kader van de deelnemende gemeenten. Er is geen sprake van een afzonderlijk geoormerkte programmabudget; de financiering vindt plaats via bestaande gemeentelijke middelen en inzet.

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de bekostiging van activiteiten die onder gemeentelijke projecten vallen (ontwikkellijn 2) en voor de gemeentelijke onderdelen van de hybride lijn (ontwikkellijn 1). Voor gezamenlijke projecten binnen ontwikkellijn 3 (de Samenwerkingsagenda) dragen gemeenten en consortia samen zorg voor voldoende inzet van capaciteit en expertise. De bijdrage van consortia bestaat doorgaans uit inzet in natura, zoals deelname aan werkgroepen of projectgerichte inzet van professionals.

De programmadirecteur stelt jaarlijks – in afstemming met het regio MT Jeugd en het PFO – een programmabegroting op. Hierin wordt de benodigde inzet van middelen en capaciteit per ontwikkellijn en project gespecificeerd. Deze begroting vormt tevens de basis voor voortgangsrapportages en verantwoording.

Wanneer aanvullende middelen nodig zijn voor specifieke projecten of tijdelijke capaciteit, worden voorstellen daartoe besproken in het regio MT Jeugd (voor gemeentelijke inzet) en in de kerngroep Consortia (voor inzet vanuit aanbieders). Bij gezamenlijke inzet wordt het voorstel voorgelegd aan de strategische stuurgroep ter besluitvorming. Voor monitoring en verantwoording sluit het programma aan bij de reguliere planning- en control cycli van gemeenten, aangevuld met programmatische voortgangsrapportages en evaluatiemomenten. Deze worden gedeeld met de strategische stuurgroep, het regio MT Jeugd en het PFO.

3.6 Afstemming met partners

Het programma wordt uitgevoerd in samenhang met verschillende partners die niet in de formele programmastructuur (zoals stuurgroep of programmateam) zijn vertegenwoordigd, maar wel een belangrijke rol vervullen in het bredere jeugdhulp landschap. Het gaat hierbij om onder andere vertegenwoordigers uit de sociale basis, het onderwijs en de huisartsen en andere wettelijke verwijzers. Met de sociale basis bedoelen we onder andere wijkteams, welzijnsorganisaties, maatschappelijk

werk, jongerenwerk, buurtnetwerken en andere vormen van laagdrempelige en vrij toegankelijke ondersteuning dicht bij inwoners. Voor de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs met betrekking tot passend onderwijs bestaat een aparte overlegstructuur, het OOGO. De samenwerking met verwijzers wordt per opgave of deelopdracht vormgegeven.

De inbreng van deze partijen is essentieel voor het versterken van vroegsignalering, het goed organiseren van op- en afschaling, en het borgen van samenhang in het sociaal domein. Waar passend wordt hun perspectief actief betrokken bij de uitvoering. Indien nodig wordt een klankbordgroep ingericht om bredere input en betrokkenheid te organiseren.

3.7 Afstemming met jeugdigen en de gezinnen

De stem van kinderen, jongeren en ouders in beleid dat over hen gaat is belangrijk. Zij weten uit ervaring waar zij behoefte aan hebben en wat aansluit op hun behoeften en vragen. Inspraak en invloed hebben is een essentieel onderdeel van positieve ontwikkeling. Dat vraagt erom kinderen en jongeren écht serieus te nemen. En om vanaf jonge leeftijd een gevoel van burgerschap te stimuleren, concreet te maken en te duiden.

Meedoen kan op verschillende manieren: de een denkt liever eenmalig of incidenteel mee, de ander verbindt zich liever voor langere tijd aan een activiteit. In de ene situatie wordt er alleen naar iemands mening gevraagd, in de andere situatie werkt hij of zij mee aan een oplossing. Per opgave wordt bekeken of er sprake is van participatie. Indien er sprake is van participatie wordt per opgave bekeken welke vorm hier bij past, bijvoorbeeld informeren, raadplegen, adviseren, (mee)beslissen en de inzet van een ervaringsdeskundige.

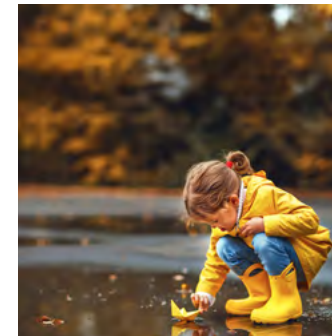
4. Programmalijnen en bijbehorende opgaves en deelopdrachten

Het programma is opgebouwd uit drie programmalijnen, die een koppeling vormen met de Hervormingsagenda Jeugd en een wetsvoorstel wet verbeteren beschikbaarheid jeugdzorg.

4.1 Programmalijn 1

Een robuuste regionale jeugdhulporganisatie met een gedeelde bestuursstructuur, passende governance en legitimiteit

4.2 Programmalijn 2

De kwaliteit van de bedrijfsvoeringsonderdelen en dienstverlening verbeteren, om daarmee nog meer te kunnen sturen op de korte- en langetermijneffecten van de ingezette koers op Jeugd

4.3 Programmalijn 3

Een dynamische strategische Samenwerkingsagenda Jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de hele keten Jeugd

4.1 Programmalijn 1

Een robuuste regionale jeugdhulporganisatie met een gedeelde bestuursstructuur, passende governance en legitimiteit

Voor een programmatisch samenhangende aanpak is elke programmalijn onderverdeeld in opgaven met bijbehorende deelopdrachten. In deze paragraaf wordt programmalijn 1 verder uitgewerkt. De deelopdrachten bevinden zich in verschillende fases: sommige zijn reeds gestart of bijna afgerond, andere moeten nog worden opgestart. Per opgave is een projectleider verantwoordelijk voor de voortgang en samenhang binnen de opgave. Specifiek voor de oprichting van de GR regeling is een kwartiermaker GR Jeugdhulpregio ZKIJ aangesteld. Het programmateam zorgt voor verbinding tussen de opgaven in het gehele programmaplan.

4.1.1 Opgaves binnen programmalijn 1

De Jeugdhulpregio ZKIJ werkt toe naar een robuuste en toekomstbestendige regionale jeugdhulporganisatie. De ambitie is om te komen tot een gedeelde bestuursstructuur via een gemeenschappelijke regeling (Wgr), met passende governance en bestuurlijke legitimiteit. Dit is essentieel om samenhangend, doelmatig en bestuurbaar uitvoering te geven aan de regionale opgaven in de jeugdhulp.

Deze ontwikkeling is niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk. Eind 2024 is het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit Jeugdwet gepubliceerd. Daarin is vastgelegd dat regio's verplicht worden samen te werken via een gemeenschappelijke regeling, om de beschikbaarheid van jeugdhulp en gecertificeerde instellingen (GI's) voor kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering structureel te waarborgen. De regio ZKIJ is in dit besluit formeel aangewezen als samenwerkende regio, en deze indeling zal wettelijk worden vastgelegd. De verantwoordelijkheid voor de inrichting van deze regionale organisatie ligt volledig bij de gemeenten. Partners worden waar nodig betrokken en geconsulteerd, maar de bestuurlijke sturing ligt nadrukkelijk bij de lokale overheden. Voor een programmatische samenhangende aanpak is elk programmalijn opgedeeld in opgaves met daar bijbehorende deelopdrachten.

Dit zijn de opgaves binnen programmalijn 1

1. Opgave governance en besluitvormingsstructuur

Een slagvaardige en representatieve besluitvormingsstructuur tussen gemeenten is noodzakelijk om het jeugdhulpstelsel effectief te kunnen organiseren en aansturen. Deze opgave richt zich op het inrichten van bestuurlijke samenwerking en mandatering, zodat tijdig en in gezamenlijkheid besluiten genomen kunnen worden over regionale jeugdhulp.

2. Opgave legitimering en partnerschap in de regio

Een regionaal functionerend jeugdhulpstelsel vraagt om een stevig en gedragen partnerschap binnen de regio. Deze opgave richt zich op het versterken van de samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners, waarbij ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid bijdraagt aan gezamenlijke doelen. Heldere afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en betrokkenheid zijn hierbij cruciaal.

3. Opgave inrichting en juridische structuur van de regionale organisatie

Om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot regionale samenwerking via een gemeenschappelijke regeling (GR), moet een juridische en organisatorische structuur worden ingericht die past bij de opgaven en verantwoordelijkheden van de Jeugdhulpregio. Deze opgave richt zich op de voorbereiding, besluitvorming en realisatie van een passende regionale uitvoerings- en sturingsstructuur.

4.1.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 1

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdrachten die horen bij opgave governance en besluitvormingsstructuur

Om het jeugdhulpstelsel in onze regio goed te kunnen organiseren moet er een slagvaardige en representatieve governance en besluitvormingsstructuur tussen de gemeenten georganiseerd worden.

Deelopdracht versterken regionale gemeentelijke samenwerking

De gemeenten binnen de regio ZKIJ werken al intensief samen aan de organisatie van de regionale jeugdhulp. Deze deelopdracht richt zich op het verder versterken van die samenwerking door het formaliseren van gezamenlijke werkafspraken, het versterken van gedeeld eigenaarschap en het verbeteren van besluitvorming tussen gemeenten. De nadruk ligt op het maken van resultaatafspraken, het verduidelijken van rollen en verantwoordelijkheden en het ontwikkelen van een passende overleg- en besluitvormingsstructuur als fundament onder de regionale governance.

Deelopdrachten die horen bij opgave legitimering en partnerschap in de regio

Een goed functionerend jeugdhulpstelsel kan alleen bestaan met heldere en stevige samenwerking tussen alle partijen in de keten. Gezamenlijke verantwoordelijkheid gaat daarbij hand in hand met het nemen van verantwoordelijkheid vanuit ieders eigen rol.

Deelopdracht strategisch partnerschap versterken tussen gemeenten en partners

Een goed functionerend jeugdhulpstelsel vraagt ook om een stevig partnerschap tussen gemeenten en regionale partners. Primair gaat het daarbij om het ontwikkelen van strategisch partnerschap met de consortia om te komen tot een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden om zo samen het jeugdhulpstelsel te dragen. Daarnaast werken we aan stevig partnerschap met verwijzers en andere ketenpartners, gebaseerd op wederzijds vertrouwen en een duidelijke rolverdeling. Deze deelopdracht richt zich op het versterken van dat strategisch partnerschap, door het (door)ontwikkelen van gezamenlijke kaders voor samenwerking, het afstemmen van rollen en verantwoordelijkheden binnen de keten, en het maken van werkbare afspraken over gezamenlijke doelen en monitoring. Gemeenten sturen op resultaten, terwijl partners ruimte behouden voor professioneel handelen binnen hun eigen domein. De samenwerking wordt vastgelegd in passende overlegstructuren en governance-afspraken. Ook ketenpartners zoals de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis spelen hierin een belangrijke rol. Hoewel hun positie wettelijk anders is, is structurele afstemming over samenwerking en verantwoordelijkheidsverdeling in de praktijk van groot belang.

Deelopdrachten die horen bij de opgave inrichting en juridische structuur van de regionale organisaties

Om te kunnen voldoen aan (toekomstige) wetgeving met betrekking tot verplichte samenwerking in de regio moet er een regionale organisatie ingericht worden.

Deelopdracht kwartiermaken en opstellen inrichtingsplan GR

Om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot samenwerking via een gemeenschappelijke regeling (Wgr), is een kwartiermaker aangesteld die de voorbereiding en inrichting van de regionale organisatie begeleidt. Deze deelopdracht omvat het uitwerken van een voorstel voor de juridische en organisatorische inrichting van de nieuwe Wgr-constructie, inclusief een advies over governance, sturing, personele inzet en benodigde middelen. De kwartiermaker werkt in afstemming met gemeenten en partners toe naar een gedragen en besluitrijp inrichtingsplan, als basis voor formele besluitvorming binnen de deelnemende gemeenten.

Deelopdracht: gezamenlijke financiële opdrachtvorming en afwegingskader

Om als regio grip te krijgen op de financiële uitvoerbaarheid van het jeugdhulpstelsel, is het essentieel dat de kosten voor de regionale jeugdhulp op een transparante en eenduidige wijze worden begroot. Deze deelopdracht richt zich daarom op het ontwikkelen van een gezamenlijk afwegingskader voor de jaarlijkse besluitvorming over het lumpsumbudget richting de consortia.

Het kader omvat onder meer:

- een regionale begrotingssystematiek die inzicht geeft in kosten, volumeontwikkelingen en risico's;
- voorstellen voor gezamenlijke besluitvorming over het bedrag dat in de lump sum wordt opgenomen;
- en mogelijke afspraken over risicospreiding, zoals een vangnetconstructie voor onvoorziene situaties of dure casussen.

Het doel is te komen tot een breed gedragen financiële basis voor samenwerking, die voorspelbaarheid biedt en ruimte laat voor lokaal maatwerk, maar wel uitgaat van een gedeeld en onderbouwd regionaal financieel beeld.

Deelopdracht aanpassen regiovisie

De huidige regionale visie jeugdhulp (vastgesteld in 2021) vormt de basis voor de samenwerking in de regio ZKIJ. Deze deelopdracht richt zich op het actualiseren en aanscherpen van deze visie, zodat hij in lijn is met nieuwe landelijke vereisten, zoals aangekondigd in de brief van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport (november 2024). Doel is om te komen tot een geactualiseerde regiovisie die richting geeft aan de inrichting van de regionale samenwerking. Deze visie wordt ook bestuurlijk gedragen door de zeven deelnemende gemeenten.

4.2 Programmalijn 2

De kwaliteit van de bedrijfsvoeringsonderdelen en dienstverlening verbeteren, om daarmee nog meer te kunnen sturen op de korte- en langetermijneffecten van de ingezette koers op Jeugd.

In deze paragraaf wordt programmalijn 2 uiteengezet en gaan we langs de verschillende opgaves en deelopdrachten die geformuleerd zijn.

Versterken van de financiële en administratieve basis voor sturing, monitoring en legitimatie van regionale jeugdhulp. Deze lijn verbindt strategie met uitvoering en geeft vorm aan de randvoorwaarden voor succesvolle uitvoering. De gemeenten hebben een leidende rol (financiën, rechtmatigheid), maar uitvoering vraagt om samenwerking met consortia (data, capaciteit, maatwerk).

4.2.1 Opgaves binnen programmalijn 2

Om effectief te kunnen sturen op de doelen uit de regiovisie en duurzaam resultaat te boeken in de jeugdhulp, is een stevige informatie- en bedrijfsvoeringsbasis nodig. Programmalijn 2 richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van de regionale bedrijfsvoering en dienstverlening. Door te investeren in gezamenlijke monitoring, datasturing en financiële transparantie, vergroten we het vermogen om zowel op de korte als op de lange termijn goed onderbouwde beleids- en uitvoeringskeuzes te maken.

Voor een programmatische samenhangende aanpak is elk programmalijn opgedeeld in opgaves met daar bijbehorende deelopdrachten.

Dit zijn de opgaves binnen programmalijn 2

1. Ontwikkelen van een regionaal monitorings- en datastelsel

Om voortgang en impact van de ingezette koers in het jeugdhulpstelsel te kunnen volgen, is een gedeeld regionaal monitorings- en datastelsel nodig, om goed te kunnen sturen. Deze opgave richt zich op het maken van gezamenlijke keuzes over wat we meten, hoe we data duiden en gebruiken, en hoe dit bijdraagt aan bestuurlijke en inhoudelijke sturing.

2. Inrichten van een robuuste financiële sturings- en verantwoordingsstructuur

Om als regio grip te houden op de kosten en de kwaliteit van zorg is een gezamenlijke financiële sturingsstructuur noodzakelijk. Deze opgave richt zich op het inrichten van een transparant en gedeeld systeem voor financiële planning, monitoring en verantwoording, zodat beleidskeuzes en uitgaven in samenhang kunnen worden gestuurd en verantwoord.

4.2.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 2

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdrachten die horen bij de opgave ontwikkelen van een regionaal monitorings- en datastelsel.

Om met het nieuwe jeugdhulpstelsel te kunnen werken aan de doelen zoals die onder andere in de regiovisie en dit uitvoeringsplan zijn geformuleerd, is het belangrijk om de voortgang te kunnen monitoren. Daartoe dienen regionaal afspraken gemaakt te worden over wat we meten, welke conclusies we daaraan verbinden en hoe deze bijdragen aan de sturing op het stelsel.

Deelopdracht doorontwikkeling dashboard en rapportages

Goede data is een voorwaarde om goed te kunnen sturen, maar het is net zo belangrijk dat deze data goed bruikbaar is. Met het afronden het deelproject Verbeteren Datakwaliteit dat deel uitmaakte van de Aanpak Wachttijden is er beschikking over een dashboard waarin op basis van eenduidige informatie de cijfermatige prestaties en trends in de jeugdhulp kunnen worden gevolgd. Dit dashboard heeft doorontwikkeling nodig om goed aan te sluiten bij de wensen vanuit gemeenten en consortia. Hiervoor is het nodig dat zowel het dashboard meer functionaliteit krijgt als dat de brondata zo compleet mogelijk in het dashboard kan worden opgenomen.

Om ook managers en bestuurders actief te kunnen informeren wordt er daarnaast, op basis van het dashboard, gewerkt aan standaard rapportages over de stand van zaken in de jeugdhulp in de regio. De vormgeving van deze rapportages moet goed aansluiten op het doel en de inhoud van de rapportages moet zoveel mogelijk automatisch gegenereerd worden. Dit zorgt voor goede, betrouwbare periodieke updates zonder elke keer veel inspanning te moeten leveren.

Deelopdracht inzicht in volumes en benodigde capaciteit voor perceel 1

Om effectief te kunnen sturen op de inzet van meervoudig specialistische jeugdhulp (perceel 1) is inzicht nodig in de omvang en inhoud van de taak die aan de consortia is toevertrouwd. Deze deelopdracht richt zich op het kwantificeren van die taak: inzicht verkrijgen in volumes, benodigde capaciteit en trends binnen perceel 1.

Bij de start van de nieuwe inkoop is gewerkt met taakgerichte bekostiging op basis van historische omzet en ingeschatte knelpunten. Door deze taak nu cijfermatig te onderbouwen, ontstaat er een beter fundament voor sturing, verantwoording en inhoudelijke dialoog tussen gemeenten en consortia.

De analyse wordt verrijkt met de inzichten uit de reeds uitgevoerde evaluatie van de contracten door KPMG, zodat bestaande leerpunten direct worden meegenomen in het inzicht en de vervolgstappen. Het doel is een helder en gedeeld rapport dat concrete aanknopingspunten biedt voor gezamenlijke sturing op inzet en effectiviteit.

Deelopdracht gewijzigde werkwijze enkelvoudige jeugdhulp

Binnen de enkelvoudige jeugdhulp (perceel 2) hebben aanbieders signalen afgegeven dat zij belemmeringen ervaren in de uitvoering van jeugdhulp. In het najaar van 2024 zijn hierover gesprekken gevoerd tussen gemeenten en betrokken aanbieders in de regio ZKIJ. Deze deelopdracht richt zich op het in kaart brengen van deze knelpunten en het onderzoeken of recente aanpassingen in beleid en uitvoering deze belemmeringen voldoende wegnemen.

Het doel is om gezamenlijk met aanbieders te bepalen welke structurele verbeteringen nodig zijn om de uitvoerbaarheid en effectiviteit van hulp binnen perceel 2 te vergroten.

Deelopdrachten die horen bij de opgave Inrichten van een robuuste financiële sturings- en verantwoordingsstructuur

Om als jeugdhulpregio grip te houden op de kosten en de kwaliteit van zorg is een gezamenlijke financiële sturingsstructuur noodzakelijk. Deze opgave richt zich op het inrichten van een transparant en gedeeld systeem voor financiële planning, monitoring en verantwoording, zodat beleidskeuzes en uitgaven in samenhang kunnen worden gestuurd en verantwoord.

Deelopdracht zorg die buiten de lump sum wordt gefinancierd

Binnen de meervoudige specialistische jeugdhulp (Perceel 1) is afgesproken dat de jeugdhulp wordt gefinancierd via een lumpsumconstructie. Dit betekent dat consortia binnen een vast budget zelf zorg organiseren en prioriteren. In de praktijk zijn er echter nog diverse vormen van zorg die buiten deze lumpsum vallen, zoals bestaande maatwerkcontracten, zorg voor excessieve casuïstiek en de tijdelijke noodmaatregel voor gecertificeerde instellingen (gericht op veiligheidsvraagstukken).

Deze deelopdracht richt zich op het maken van een voorstel om deze vormen van zorg — waar mogelijk — te integreren in de lumpsum of op een andere wijze gezamenlijk te bekostigen. Daarbij wordt zowel gekeken naar passende financieringsmodellen als naar inhoudelijke uitgangspunten voor toewijzing en uitvoering. Doel is te komen tot een duurzame, duidelijke en gezamenlijk gedragen systematiek, die recht doet aan de zorgzwaarte én kiezen we voor de zorgt voor bestuurbare financiële kaders.

4.2.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 2

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdracht versterken van gemeentelijk toezicht op jeugdhulp

Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor het toezicht op de rechtmatige en doelmatige inzet van jeugdhulp. De Hervormingsagenda Jeugd van het Rijk en de Wet Beschikbaarheid Jeugdhulp, die in voorbereiding is, stellen aanvullende eisen aan dit toezicht: het moet onafhankelijker, deskundiger, meer lerend van aard zijn en beter ingebed worden in het regionale jeugdhulpstelsel.

Deze deelopdracht richt zich op het verder vormgeven en versterken van het gemeentelijk toezicht binnen de Jeugdhulpregio ZKIJ. Daarbij gaat het zowel om zorg in natura als om persoonsgebonden budgetten (pgb's), en om alle vormen van jeugdhulp die gemeenten inzetten – inclusief de inzet van gecertificeerde instellingen (GI's) en alternatieven voor uithuisplaatsing.

In de opdracht wordt onderzocht:

- hoe het toezicht nu is ingericht (lokaal of regionaal, intern of extern),
- wat nodig is om te voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten (juridisch, organisatorisch en professioneel),
- hoe toezicht kan bijdragen aan een lerend stelsel, bijvoorbeeld via spiegelinformatie, kwaliteitsgesprekken en structurele terugkoppeling aan consortia en gemeenten,
- en hoe samenwerking met IGJ, GI's en jeugdhulpaanbieders duurzaam kan worden vormgegeven.

Doel is te komen tot een heldere, uitvoerbare werkwijze met voldoende mandaat en deskundigheid, waarin toezichthouders toegang hebben tot relevante informatie en handelingsruimte bij vermoedens van onrechtmatigheid of knelpunten in de uitvoering. Binnen de gemeente Haarlem is al ervaring opgedaan met een vernieuwde aanpak. Deze wordt benut in de verkenning naar een breed gedragen regionale werkwijze, waarbij ruimte blijft voor maatwerk en eigenaarschap op lokaal niveau.

Deelopdracht Doorontwikkelen regionaal contractmanagement

Met de invoering van het nieuwe jeugdhulpstelsel is gestart met een regionaal team voor contractmanagement. Deze deelopdracht richt zich op het structureel doorontwikkelen van dit team tot een professioneel en strategisch functionerend onderdeel van het stelsel.

Het doel is om de positionering, rolverdeling, werkwijze en samenwerking van het contractmanagementteam te verduidelijken en te versterken. Daarbij hoort ook het beter verbinden van contractmanagement aan de bredere programmadoelen, zoals monitoring, toezicht, inhoudelijke sturing en partnerschap met aanbieders. Zo ontstaat een samenhangend geheel waarin uitvoering, beleid en sturing op jeugdhulp elkaar versterken.

4.3 Programmalijn 3

Een dynamische strategische Samenwerkingsagenda Jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de hele keten Jeugd

In deze paragraaf wordt programmalijn 3 uiteengezet en gaan we langs de verschillende opgaves en deelopdrachten die geformuleerd zijn.

Samenwerken aan inhoudelijke vernieuwing binnen de jeugdhulp. Deze lijn bevat projecten waarin gemeenten en consortia samen optrekken op basis van gedeelde verantwoordelijkheden en gezamenlijke uitvoering. Gezamenlijk met ruimte voor ontwikkeling, gezamenlijk leren en afstemming tussen toegang, verwijzing en uitvoering. De hieronder genoemde opgaven hebben een koppeling met de thema's en maatregelen die genoemd staan in de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

4.3.1 Opgaves binnen programmalijn 3

Voor een programmatische samenhangende aanpak is elk programmalijn opgedeeld in opgaves met daar bijbehorende deelopdrachten.

Dit zijn de opgaves binnen programmalijn 3

1. Normaliseren en afbakenen

Deze opgave richt zich op het versterken van een gedeelde visie op normaliseren: het uitgangspunt dat niet elke opvoed- of ontwikkelvraag professionele jeugdhulp vereist. Samen met partners werken we aan het versterken van de eigen kracht van gezinnen, het verstevigen van de pedagogische basis (zoals school, buurt, sport en familie), en het voorkomen van onnodige inzet van specialistische hulp. Daarnaast worden duidelijke afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden, taken en de aansluiting tussen algemene voorzieningen en jeugdhulp. Zo ontstaat een heldere afbakening van wat wel en niet onder jeugdhulp valt.

2. Beschikbaarheid jeugdhulp

Het verbeteren van de beschikbaarheid van passende jeugdhulp in de regio. Dit vraagt om gezamenlijke inspanningen om wachttijden terug te dringen, capaciteit te borgen en beter aan te sluiten op de vraag. Er wordt gewerkt aan samenwerkingsafspraken over inzet, prioritering en regionale regie, in samenwerking met consortia, aanbieders en ketenpartners. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor wachttijden en wachtlijsten: waar knelpunten zichtbaar zijn, willen we sneller kunnen bijsturen op inzet en samenwerking.

3. Minder uithuisplaatsingen en versterken van veiligheid

Het realiseren van een daling van het aantal uithuisplaatsingen en het versterken van de veiligheid van kinderen in de thuissituatie. Samen met Veilig Thuis, GI's en andere partners wordt ingezet op preventie, vroegsignalering en integrale aanpakken om duurzame oplossingen in het gezin te vinden en escalatie te voorkomen. Er wordt gewerkt aan betere samenwerking en afstemming in complexe casuïstiek.

4. Jeugdhulp en onderwijs

Het verbeteren van de samenwerking tussen jeugdhulp en het onderwijsveld, met als doel kinderen tijdig en passend te ondersteunen binnen de onderwijscontext. Er wordt gewerkt aan het versterken van de samenwerking tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, CJG's en consortia. Daarbij is speciale aandacht voor de aansluiting van zorg en onderwijs, het organiseren van laagdrempelige ondersteuning en het gezamenlijk oppakken van knelpunten.

4.3.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 3

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdrachten die horen bij opgave normaliseren en afbakenen

De opgave normaliseren en afbakenen heeft betrekking op het creëren van helderheid over bij welke vraagstukken inzet van specialistische jeugdhulp gewenst en noodzakelijk is en welke vraagstukken jeugdigen en gezinnen zelf, met ondersteuning van hun netwerk of hulp via een vrij toegankelijke sociale basisvoorziening, kunnen oplossen. Tevens behoort hierbij dat er voldoende sociale basisvoorzieningen beschikbaar en bekend zijn om deze hulp te bieden.

Deelopdracht afbakenen reikwijdte jeugdhulp en normaliseren.

Binnen de jeugdhulpregio ZKIJ is een gezamenlijke verordening vastgesteld waarin de reikwijdte van gemeentelijke jeugdhulp is beschreven. Deze vormt de basis voor een heldere afbakening van waar de jeugdhulp wel en niet van is. De opdracht ligt nu in de concrete doorvertaling en uitvoering: het uitwerken van beleidsregels, werkafspraken en implementatie in de uitvoeringspraktijk.

Doel is het creëren van duidelijkheid voor jeugdigen, ouders, verwijzers en professionals over welke hulp onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt, en wanneer andere vormen van ondersteuning passender zou zijn. Daarmee willen we medicalisering en overbehandeling voorkomen, en ruimte bieden voor normaliseren en het versterken van eigen regie en de sociale basis. Deze gezamenlijke aanpak draagt bij aan een beter bestuurbaar, begrijpelijk en houdbaar jeugdhulpstelsel.

Deelopdracht versterken sociale basis

Een sterke sociale basis is essentieel om de druk op specialistische jeugdhulp te verminderen. Regionale samenwerking is hierin cruciaal: door samen op te trekken in het versterken van onder meer jongerenwerk, maatschappelijk werk, CJG's, welzijns- en vrijwilligersinitiatieven zorgen we voor een stevige basis van ondersteuning. Daarmee vergroten we de veerkracht, veiligheid en verbondenheid in wijken en voorkomen we zwaardere problematiek. Hoewel de sociale basis lokaal georganiseerd is, vraagt het samenspel met jeugdhulpaanbieders (verenigd in consortia), CJG, GGD, onderwijs, ervaringsdeskundigen en andere veldpartijen om regionale regie en verbinding. Deze opdracht richt zich daarom op het ontwikkelen van gedeelde uitgangspunten, werkafspraken en structurele samenwerkingsvormen tussen partijen, zodat de sociale basis en jeugdhulp elkaar versterken in plaats van overlappen of langs elkaar heen werken.

Een goed georganiseerde sociale basis vergroot het vermogen van inwoners om zelf of met lichte ondersteuning hun weg te vinden. Daarmee wordt zorg voorkomen, versterkt het de leefomgeving van jeugdigen én draagt het bij aan de houdbaarheid van het jeugdstelsel als geheel.

Deelopdrachten die horen bij opgave beschikbaarheid Jeugdhulp

In deze opgave wordt gewerkt aan het beschikbaar maken van specifieke zorgvormen voor zorgvragen waar we nu aantoonbaar geen passende hulp voor kunnen bieden. Daarbij hoort ook het aanpassen van het stelsel, zodat jeugdigen en gezinnen tijdig en op de juiste wijze geholpen kunnen worden.

Deelopdracht beschikbaarheid pleegzorg

De beschikbaarheid van pleegzorg staat onder druk, onder andere door een tekort aan pleegouders, toenemende complexiteit van zorgvragen en knelpunten in de doorstroom en ondersteuning. Tegelijkertijd is pleegzorg, mits goed georganiseerd, vaak een effectiever en goedkoper alternatief dan een verblijf in residentiële instellingen.

Binnen de jeugdhulpregio ZKIJ is daarom behoefte aan een gezamenlijke aanpak waarin gemeenten, gecertificeerde instellingen en pleegzorgaanbieders samenwerken aan het versterken van pleegzorg. De focus ligt op het duurzaam verbeteren van de werving en het behoud van pleegouders, het optimaliseren van de samenwerking tussen toegang, GI's en aanbieders, en het beter laten aansluiten van vraag en aanbod. Daarnaast zetten we in op het voorkomen van uitval en escalatie in pleegzorgsituaties, door pleeggezinnen tijdig en passend te ondersteunen en het netwerk rondom het gezin – zoals onderwijs, GGZ en wijkteams – actief te betrekken en te versterken.

Deze integrale benadering draagt bij aan het vergroten van de beschikbaarheid van pleegzorg en het voorkomen van zwaardere, duurdere vormen van jeugdhulp.

Deelopdracht beschikbaarheid van zorg voor het jonge kind dat niet past in het reguliere en speciale onderwijs.

In de regio is sprake van een groeiende wachtlijst voor jonge kinderen met een ontwikkelingsachterstand, waaronder jeugdigen met een verstandelijke beperking (IQ < 75), voor wie regulier en speciaal onderwijs geen passende plek biedt. Het gebrek aan beschikbare zorgvormen belemmert hun ontwikkeling en legt een grote druk op gezinnen.

Deze deelopdracht richt zich op het analyseren van de aard en omvang van de vraag, en het ontwikkelen van een doorlopende zorglijn met voldoende capaciteit en passende begeleiding voor deze doelgroep. Het doel is om de ontwikkelkansen van deze kinderen te vergroten en het zorgaanbod beter te laten aansluiten op hun specifieke ondersteuningsbehoefte.

4.3.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 3

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdracht positionering en samenhang regionaal expertise team (RET), beschermingstafel, gezinsadvocaat en (doorbraak)aanmeldtafel

Binnen het regionale jeugdhulpstelsel functioneren diverse overlegtafels die zich richten op complexe casuïstiek, regie, triage en toeleiding, zoals het Regionaal Expertiseteam (RET), de Beschermingstafel, de aanmeldtafel en de pilot gezinsadvocaat. Door landelijke ontwikkelingen zoals het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de beweging naar een gezinsgerichte aanpak, ontstaat de behoefte aan meer onderlinge samenhang, heldere positionering en toekomstbestendige inrichting van deze structuren. Deze deelopdracht richt zich op het inzichtelijk maken van de rol, overlap en verbinding tussen deze tafels, en het formuleren van voorstellen voor integratie of herinrichting. Doel is te komen tot een effectieve, samenhangende structuur met heldere mandaten, governance en verbinding met consortia en gemeentelijke toegang. Daarbij wordt ook verkend of het Amsterdamse model van een doorbraaktafel ook een optie voor onze regio kan zijn. De uitkomsten worden verbonden aan het bredere traject rond gezinsgerichte jeugdhulp en afgestemd op het Toekomstscenario.

Deelopdracht Innovatie versnelling instroom, doorstroom en uitstroom

Dit voorstel richt zich op het actief ondersteunen van gezinnen tijdens de wachttijd voor jeugdhulp. Het CJG brengt samen met het gezin de hulpvraag, beschikbare krachten en betrokken domeinen in kaart. Zo ontstaat een betere voorbereiding op passende zorg, wordt onnodige inzet van specialistische hulp voorkomen en komen gezinnen met zwaardere problematiek sneller aan bod. De aanpak stimuleert duurzame verandering en bevordert effectieve inzet van middelen.

Deelopdracht innovatie triage op urgentie

Dit voorstel ontwikkelt een gezamenlijke werkwijze voor het eenduidig beoordelen van de urgentie van hulpvragen. Hierdoor worden jongeren met een hoge urgentie sneller geïdentificeerd en eerder geholpen, wat verergering van problemen voorkomt en de inzet van zwaardere zorg beperkt. Deze triage draagt bij aan het gericht aanpakken van wachtlijsten door beschikbare capaciteit beter te richten op de meest urgente hulpvragen. De aanpak verbetert de toewijzing van beschikbare hulp op basis van behoefte en draagt bij aan doelmatige inzet van capaciteit binnen de jeugdhulp.

Deelopdracht doorontwikkeling crisisketen

De samenwerking binnen perceel 1 staat op het gebied van crisis continu onder druk. In deze deelopdracht wordt gekeken of er, door nieuwe afspraken te maken en oude afspraken los te laten, een betere samenwerking tussen toegang, consortia en gemeenten kan worden georganiseerd op het vlak van crisis (ASH, crisisbedden en crisis-pleegzorg). Doel van de deelopdracht is om te zorgen dat de capaciteit in de regio optimaal benut wordt en de consortia

elkaar beter gaan ondersteunen in dit kwetsbare proces. Daarnaast is het doel om de toegang voor verwijzers te vereenvoudigen en een betere verdeling van cliënten na een crisisinterventie te realiseren tussen de consortia. Indien bovenstaande aanpak de knelpunten in de crisisketen (deels) oplost, kan er worden gekeken naar een wijze waarop de afspraken definitief kunnen worden gemaakt. Hierbij wordt ook de samenhang tussen de crisisopvang buiten kantoortijden (aparte aanbesteding) en de verhouding tussen de huidige crisisproducten en perceel 1 onderzocht en mogelijk aangepast naar nieuwe inzichten.

Deelopdrachten die horen bij opgave minder uithuisplaatsingen en verbeteren veiligheid

De laatste jaren is een stevige inzet op het terugdringen van uithuisplaatsingen en tegelijk het zorgen dat er voldoende passende en alternatieve zorg voor handen is daar waar jeugdigen thuis niet veilig opgroeien. In deze opgave zetten we die ontwikkeling voort.

Deelopdracht afbouw jeugdzorg-plus en opbouw van alternatieve zorgvormen.

De landelijke afbouw van JeugdzorgPlus, met als eindpunt de sluiting in 2030, vraagt om een fundamentele herinrichting van de zorg voor jongeren met complexe, specialistische problematiek. In onze jeugdhulpregio zetten we in op het versterken van alternatieve zorgvormen zoals intensieve ambulante begeleiding en kleinschalige, gezinsgerichte woonvoorzieningen in de wijk.

Deze beweging sluit aan bij het regionale uitgangspunt van nul uithuisplaatsingen, waarbij alleen in uiterste gevallen wordt gekozen voor verblijf, en dan altijd kleinschalig en zo thuisnabij mogelijk. De opbouw van deze alternatieven stagneert echter door beperkte beschikbaarheid, complexe casuïstiek en financiële risico's.

Binnen deze deelopdracht dragen we als Jeugdhulpregio bij aan de landelijke beweging door in te zetten op betere instroom en uitstroom, samenwerking met aanbieders, en het ontwikkelen van passende regionale oplossingen. Tegelijk erkennen we dat realisatie afhankelijk is van landelijke kaders, beschikbaarheid van specialistische zorg en financieringsstructuren. Onze rol is om randvoorwaarden te creëren en samen met partners regie te voeren op wat wél mogelijk is.

4.3.2

Deelopdrachten binnen de opgaves van programmalijn 3

Elke programmalijn bestaat uit verschillende opgaves waar deelopdrachten onder hangen.

Deelopdracht innovatie integrale gezinsgerichte aanpak ter voorkoming van uithuisplaatsing

Dit voorstel richt zich op het vroegtijdig en integraal ondersteunen van gezinnen met complexe problematiek, met als doel uithuisplaatsing te voorkomen. Een multidisciplinair team biedt systemische hulp aan huis, versterkt het netwerk van het gezin en werkt domeinoverstijgend aan duurzame stabiliteit. De aanpak focust op het behoud van relaties, versterking van autonomie en samenwerking met partners als CJG, Veilig Thuis en onderwijs. Een regievoerder bewaakt voortgang en kan flexibel opschalen waar nodig.

Deelopdracht integratie toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in het regionale jeugdhulpstelsel

Het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming brengt ingrijpende veranderingen met zich mee in de inrichting van de jeugdbescherming, waaronder de vorming van regionale veiligheidsteams onder publieke, decentrale sturing. Deze deelopdracht richt zich op de vertaling en integratie van deze beweging binnen het regionale jeugdhulpstelsel van Regio ZKIJ, voor zover dit raakt aan de verantwoordelijkheden van gemeenten in de jeugdhulp.

Doel is om te komen tot een realistische en uitvoerbare inbedding van het toekomstscenario, gericht op integrale ondersteuning van gezinnen waar sprake is van onveiligheid en ontwikkelingsbedreiging. De focus ligt op de aansluiting tussen veiligheidsteams, gemeentelijke toegang en wijkteams, de positionering van jeugdbescherming binnen het bredere regionale stelsel, en de implicaties voor governance, financiering, toegang en doorzettingsmacht.

De uitwerking vindt plaats in nauwe samenwerking met gemeenten, Veilig Thuis, gecertificeerde instellingen, wijkteams, de Raad voor de Kinderbescherming en de landelijke en bovenregionale programmaorganisatie. Gezamenlijk wordt gewerkt aan heldere uitgangspunten, werkafspraken en een gezamenlijke duiding van impact en randvoorwaarden, als basis voor verdere integratie in het regionale jeugdhulpstelsel.

Deelopdrachten die horen bij opgave jeugdhulp en onderwijs

Door de jeugdhulp stevig te verbinden met het onderwijs, kunnen jeugdigen sneller passende ondersteuning krijgen in hun eigen leeromgeving. Tegelijk werken we aan onderwijs dat beter aansluit bij hun behoeften, waardoor schooluitval afneemt en meer kinderen de kans krijgen om mee te doen en zich duurzaam te ontwikkelen.

Deelopdracht collectieve inzet van gespecialiseerde jeugdhulp in het speciaal onderwijs

In samenwerking met scholen voor gespecialiseerd onderwijs wordt gekeken naar de hulpvragen van leerlingen en hoe jeugdhulp hierop afgestemd kan worden. Door vaste jeugdhulppartners op school in te zetten, zowel in groepen als individueel, ontstaat een geïntegreerde aanpak. Dit voorkomt versnippering, versnelt signalering van problemen en verbetert de samenwerking tussen professionals. Vooral voor kinderen met complexe problematiek in cluster 3 en 4 is een eenvoudige, goed afgestemde samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp cruciaal. Vertrouwen tussen kind, ouders, school en hulpverleners is essentieel voor een succesvol traject en schoolloopbaan.

Deelopdracht preventief aanbod jeugdhulp op de reguliere scholen

Jeugdhulp wordt preventief en laagdrempelig ingezet op reguliere scholen, in samenwerking met kernteams, om de pedagogisch-sociale basis te versterken en bij te dragen aan inclusief onderwijs. Samenwerking met het onderwijs is essentieel gedurende het hele hulpverleningstraject om een volledig beeld van de situatie te krijgen en de effectiviteit van de hulp te waarborgen. De focus ligt op normaliseren, het versterken van het opvoedklimaat en het ondersteunen van gezinnen, om zo zwaardere jeugdhulp te voorkomen. Als intensievere hulp toch nodig is, wordt deze flexibel ingezet in de leefomgeving van het kind, zoals op school en thuis.

Deelopdracht aanbod gericht op (dreigende) thuiszitters

In de regio hebben we verschillende soorten (dreigende) thuiszitters. De oorzaken hiervan zijn divers en zijn vaak gerelateerd aan school, persoonlijke problematiek en/of systemisch van aard zijn: er zijn verschillende doelgroepen te identificeren. Onderwijs en jeugdhulp dienen nauw samen te werken in de aanpak om deze jeugdigen weer perspectief te bieden. Concreet is er behoefte aan plekken naast/buiten de school die in gezamenlijkheid met jeugdhulpverlening vorm worden gegeven. Hiertoe is het nodig de verschillende doelgroepen in kaart te brengen, evenals het huidige aanbod trajectvoorzieningen in beide regio's.

Deelopdracht innovatie integrale inzet van onderwijs en jeugdhulp

Dit voorstel versterkt de samenwerking tussen jeugdhulp en gespecialiseerd onderwijs om kwetsbare jongeren beter te ondersteunen. Door hulp en onderwijs te integreren binnen de schoolomgeving, worden problemen sneller gesignaleerd, wachttijden verkort en krijgen leerlingen continuïteit in begeleiding. De collectieve aanpak voorkomt uitval, versterkt de basisondersteuning en bevordert een inclusiever onderwijssysteem waarin iedere jeugdige passende ondersteuning ontvangt. De aanpak start op twee pilotscholen en binnen enkele IKC's.

5. Sturing, monitoring en besluitvorming

Dit programmaplan vraagt om een doelgerichte, ontwikkelgerichte en samenhangende vorm van monitoring en sturing, die recht doet aan ieders rol en verantwoordelijkheid. Geen star portfolio-beheer, maar een aanpak die ruimte biedt voor gezamenlijke reflectie, voortgang in samenhang en gerichte sturing op impact.

5.1 Sturing programmaplan

De uitvoering van het programmaplan wordt aangestuurd door een programmamanager. De programmamanager werkt met een programmateam. De programmamanager geeft als voorzitter van het programmateam leiding aan de uitvoering van de programma-activiteiten. Hij of zij zorgt voor een goede verbinding met de gemeentelijke organisaties, de consortia en de partners.

De sturingsrelaties binnen het programma verschillen per lijn, afhankelijk van de aard van de opgave en de verantwoordelijkheidsverdeling.

1. Governance en WGR

Volledig gemeentelijk gestuurd. Gemeenten bepalen zelfstandig over structuur, positionering en besluitvorming, met waar nodig consultatie van partners.

2. Bedrijfsvoering en sturing

Hybride sturing: gemeenten zijn leidend in financiële kaders en rechtmatigheid, maar werken nauw samen met consortia aan uitvoerbaarheid, monitoring en datagedreven sturing.

3. Dynamische strategische samenwerkingsagenda

Gezamenlijke sturing op inhoudelijke vernieuwing. Gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen gemeenten, toegang, verwijzers en aanbieders, met ruimte voor gezamenlijk leren en afstemming in de praktijk.

5.2 Monitoring

De monitoring richt zich niet alleen op voortgang, maar vooral op de betekenis en effectiviteit van de ingezette beweging: doen we de juiste dingen, op het juiste moment, met het juiste effect? Daarbij kijken we naar inhoudelijke impact, samenwerking, uitvoerbaarheid en de aansluiting op het bredere programmaplan.

Sturing vindt plaats op basis van periodieke reflectiemomenten in het programmateam en de strategische stuurgroep.

Per kwartaal brengen we in beeld:

- inhoudelijke voortgang en impact van lopende deelopgaven;
- signalen vanuit praktijk, partners en jeugdigen;
- eventuele knelpunten of strategische dilemma's;
- voorgestelde bijstellingen of prioritering.

Deze reflectie vervangt niet de behoefte aan duidelijkheid of resultaatgerichtheid, maar zorgt ervoor dat we gezamenlijk blijven leren en tijdig kunnen bijsturen waar nodig – en met oog voor het totaal, ieders rol en de veranderende realiteit in de praktijk.

6. Randvoorwaarden en Risico's

Het programma beweegt zich in een complexe werkelijkheid. Succesvolle uitvoering vraagt om scherp zicht op risico's en voorwaarden voor slagen. We benoemen expliciet:

Belangrijke risico's:

- Capaciteitstekorten bij gemeenten, aanbieders en partners
- Onvoldoende bestuurlijk draagvlak of mandaat voor besluiten
- Versnippering van inspanningen door parallelle initiatieven
- Beperkte datakwaliteit voor monitoring en sturing
- Juridische of financiële knelpunten bij lumpsum en governance
- Oplopende wachttijden en wachtlijsten die tijdige en passende hulp belemmeren

Kritieke succesfactoren:

- Heldere en gedragen, nieuw op te stellen regiovisie als kompas
- Vertrouwen, transparantie en regelmatige afstemming met onze partners
- Vertrouwen, transparantie en regelmatige afstemming tussen partners en jeugdigen
- Betrokkenheid van jeugdigen en ouders
- Eenvoudige, uitvoerbare afspraken met ruimte voor maatwerk
- Continu leren en bijsturen op basis van praktijk, data en dialoog
- Gerichte aanpak van wachttijden en wachtlijsten via gezamenlijke triage, monitoring en capaciteitsontwikkeling

Bij elk reflectiemoment binnen het programma wordt bekeken hoe we risico's beperken en succesfactoren versterken. De beschikbaarheid van hulp voor wie het echt nodig heeft, vormt daarbij een doorlopende prioriteit.

7. Slotparagraaf en doorkijk naar 2027–2030: bouwen aan een blijvende beweging

Hoewel dit programma loopt tot eind 2027, werken we aan opgaven die een langere adem vergen. De stappen die we nu zetten vormen de basis voor een duurzaam jeugdhulpstelsel – en moeten na 2027 worden geborgd, verdiept en doorontwikkeld.

Daarbij zien we een aantal strategische lijnen voor de periode daarna:

- Bestendigen van de gemeenschappelijke regeling en regionale governance
- Integrale verbinding met andere domeinen (onderwijs, ggz, bestaanszekerheid)
- Structurele inzet op preventie, normaliseren en de sociale basis
- Vaste vorm voor participatie van jongeren, ouders en professionals
- Doorontwikkeling van de lumpsum naar prestatie- of impactbekostiging

In de loop van 2026 werken we toe naar een evaluatie en strategisch koersdocument voor de jaren na 2027, zodat de beweging niet stilvalt, maar doorgroeit.

8. Bijlagen

8.1 Afkortingen

Afkorting	Betekenis
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instellingen
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IKC	Integraal Kind centrum
PFO jeugd	Portefeuilleoverleg Jeugd
PGB	Persoonsgebonden Budget
RET	Regionaal Expertiseteam
RMT	Regionaal Managementteam Jeugd
TKS	Toekomstscenario (voor de jeugdzorg)
VT	Veilig Thuis
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Regio ZKIJ	Zuid-Kennemerland IJmond

8.2 Bronnen en kaders

- Rapport Evaluatie Lumpsum overeenkomst Regio ZKIJ (juni 2025)
- Rapport AEF quickscan Inkoop Jeugdhulp Gemeente Haarlem (16 juli 2024)
- Regiovisie Jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond (2021)
- Inkoopdocumenten (2022): Regionale verwervingsstrategie jeugdhulp, Preselectiedocument jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond, Gunningsleidraden perceel 1 en 2, Overeenkomsten van opdracht jeugdhulpregio's IJmond en Zuid-Kennemerland perceel 1 en 2
- Regionale programmalijnen jeugd (concept juni 2024)
- Ontwikkelplan Jeugdhulp Regio ZKIJ (concept juni 2024)
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
- 'Van samenwerking naar partnerschap' Een advies over de governance voor de samenwerkende gemeenten in de jeugdhulpregio's Zuid-Kennemerland en IJmond (adviesrapport & Van de Laar, juli 2023, niet vastgesteld)
- Concept-samenwerkingsovereenkomst Jeugd (PFO-juli 2023)

8.3 Leden Programmteam

Namens		
Bloemendaal en Heemstede	Luc Stoppelenburg	Financiën
Beverwijk	Marcella van Kruistum	Beleid
Haarlem/Zandvoort	Simon Termorshuizen	Contractmanagement
	Anouk Holleman	Beleid
	Alexandra Vader	Juridisch
Heemskerk	Mireille Koedijker	Beleid
	Claudia vd Veen	Contractmanagement
Velsen	Saskia Zeilstra	Beleid
	Marcel Duyvestijn	Communicatie
Regio	Bernard Verbeek	Programmadirecteur
	Laura Nijpjes	Programmasecretaris
	Laura de Jong	Financieel adviseur

8.3 Wat vraagt dit van wie?

Wie	Wat verandert er?	Wat wordt verwacht?
Gemeenten	Van sturende opdrachtgever naar systeemverantwoordelijke en netwerkregisseur	Samen prioriteren, sturen op hoofdlijnen, ruimte geven aan partners
Consortia/aanbieders	Van opdrachtnemer naar strategisch partner	Eigen regie binnen kaders, resultaatgericht werken, transparant samenwerken
CJG's en wijkteams	Betere afstemming met onderwijs, consortia en sociaal domein	Signaleren, verbinden, normaliseren, vroeg inzetten
Onderwijs	Sterkere verbinding met jeugdhulp op school en in de keten	Samenwerken aan signalering, inzet jeugdhulp op school
Jeugdigen en ouders	Meer betrokken bij keuzes en inrichting van hulp en beleid	Ervaringen delen, feedback geven, actief betrokken zijn

8.4 Evaluatie lump sum overeenkomst

Aanleiding

Sinds 2023 hebben de zeven gemeenten in de jeugdhulpregio's Zuid-Kennemerland en IJmond een nieuwe inrichting van het jeugddomein geïmplementeerd. Er zijn in perceel 1 vier consortia gecontracteerd die de specialistische jeugdhulp voor meervoudige hulpvragen in de regio leveren en worden bekostigd met een lumpsum. Het bureau KPMG is door de jeugdhulpregio's Regio ZKIJ gevraagd om een evaluatieonderzoek naar het functioneren van de consortia uit te voeren van deze specialistische jeugdhulp. De evaluatie was in eerste instantie gericht op de prestaties van de consortia in regio ZKIJ. De prestatie van de consortia kunnen echter niet los gezien worden van het functioneren van het gehele stelsel in de regio. Betrokken partijen zijn onder andere Centrum Jeugd en Gezin (hierna; CJG), Gecertificeerde instellingen en andere ketenpartners. Ieder heeft zijn eigen rol en verantwoordelijkheid in het stelsel.

Methode evaluatieonderzoek

De evaluatie is uitgevoerd middels een deskresearch, diepte interviews, bijeenkomsten met een afvaardiging van gemeenten, consortia en partners zoals het CJG en het passend onderwijs. Deskresearch bestond uit de verzameling van basisinformatie uit openbare bronnen en een gerichte data-uitvraag bij de consortia en gemeenten. Zo zijn onder andere aanbestedingsstukken, visiedocumenten, financiële jaarverslagen en overige relevante informatie bestudeerd. Ook het AEF rapport en landelijke rapporten van Rijksoverheid, Jeugdautoriteit en de deskundigencommissie Hervormingsagenda zijn als bron gebruikt. Er zijn interviews gehouden met relevante partijen zoals vertegenwoordigers van de consortia, CJG en de directeur van een gecertificeerde instelling.

Advies en aanbevelingen KPMG

Met invoering van het nieuwe stelsel is de gewenste en geadviseerde beweging in de regio in gang gezet. Het model en de inrichting sluiten goed aan bij de landelijke context waarin de gespecialiseerde jeugdzorg zich op dit moment bevindt. Tegelijk zijn er enkele uitgangspunten te herzien en dient er tijd en aandacht besteed te worden aan het nog steviger neerzetten van het stelsel met de partners nu en voor in de toekomst.

- De invoering van de lumpsumbekostiging is in lijn met landelijke ontwikkelingen en beleidsdoelen, maar wordt in de praktijk nog onvoldoende taakgericht benut.
- De Regiovisie Jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland wordt breed gedragen. Er is behoefte aan duidelijkere sturingsafspraken, taakafbakening en verantwoording. Aanscherping van de Regio Visie is hierom van belang.
- De samenwerking tussen gemeenten en consortia is in ontwikkeling. Er is een beweging zichtbaar van een klassieke opdrachtgever-opdrachtnemer relatie naar meer strategisch partnerschap.
- De huidige contracten laten op dit moment ruimte voor interpretatie, wat heeft geleid tot onduidelijkheid over verwachtingen en taken, met als gevolg knelpunten in de uitvoering.

De basis van het nieuwe stelsel is goed gelegd en sluit aan bij de landelijke hervormingsagenda Jeugd. De aanbeveling is om verder uitwerking te geven aan:

1. De afbakening van taken en verantwoordelijkheden.
2. De inrichting van de bekostiging passend bij taakgerichte ambities, inclusief complexe casuïstiek.
3. De verbetering van sturingsinformatie en governance, met aandacht voor een duidelijke verdeling van rollen en mandaten

De bovenstaande aanbevelingen zijn meegenomen in de programmalijnen van het programmaplan Jeugdhulp Regio ZKIJ.

8.5 Overzicht deelopdrachten

In onderstaande tabel een overzicht van de diverse opgaven en de deelopdrachten per programmalijn.

Programmalijn 1 Een robuuste regionale jeugdhulporganisatie met een gedeelde bestuursstructuur, passende governance en legitimiteit	
Opgave	Deelopdracht
Governance en besluitvormingsstructuur	• Versterken regionale gemeentelijke samenwerking
Legitimering en partnerschap in de regio	• Strategisch partnerschap versterken tussen gemeenten en partners
Inrichting en juridische structuur van de regionale organisatie	• Kwartiermaken en opstellen inrichtingsplan GR • Gezamenlijke financiële opdrachtvorming en afwegingskader • Aanpassen regiovisie

Programmalijn 2 De kwaliteit van de bedrijfsvoering onderdelen en dienstverlening verbeteren, om daarmee nog meer dan tot nu toe te kunnen sturen op de korte- en langetermijneffecten van de ingezette koers op Jeugd.	
Opgave	Deelopdracht
Ontwikkelen van een regionaal monitorings-en data stelsel	• Doorontwikkeling dashboard en rapportages • Inzicht volumes en benodigde capaciteit perceel 1
Inrichten van een robuuste financiële sturings-en verantwoordingsstructuur	• Gewijzigde werkwijze enkelvoudige jeugdhulp • Zorg die buiten de Lumpsum wordt gefinancierd • Versterken van gemeentelijk toezicht op jeugdhulp • Doorontwikkelen regionaal contractmanagement

Programmalijn 3 Een dynamische strategische Samenwerkingsagenda Jeugd 2025-2027, met gedeeld eigenaarschap van gemeenten en samenwerkingspartners om daarmee tot gedragen en werkzame oplossingen te komen voor knelpunten in de hele keten Jeugd	
Opgave	Deelopdracht
Normaliseren en afbakenen	• Afbakenen reikwijdte jeugdhulp en normaliseren. • Versterken Sociale Basis
Beschikbaarheid jeugdhulp	• Beschikbaarheid Pleegzorg • Beschikbaarheid zorg voor het jonge kind dat niet past in het regulier en speciale onderwijs. • Positionering en samenhang Regionaal Expertise Team (RET), Beschermingstafel, gezinsadvocaat en (doorbraak)aanmeldtafel • Doorontwikkeling crisisketen • Versnelling instroom, doorstroom en uitstroom met benutting wachttijd (Innovatieopgave) • Triage op urgentie (Innovatieopgave)
Minder uithuisplaatsingen en veiligheid	• Integrale gezinsgerichte aanpak ter voorkoming van uithuisplaatsing (Innovatieopgave) • Afbouw Jeugdzorg-Plus en opbouw van alternatieve zorgvormen. • Integratie Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in het regionale jeugdhulpstelsel
Jeugdhulp en Onderwijs	• Collectieve inzet van gespecialiseerde jeugdhulp in het speciaal onderwijs • Preventief aanbod jeugdhulp op de reguliere scholen • Aanbod gericht op (dreigende) thuiszitters • Integrale inzet van onderwijs en jeugdhulp (Innovatieopgave)

8.6 Achtergrond, context en uitwerking

Uitgangspunten Regiovisie Jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond

In 2021 hebben de jeugdhulpregio's IJmond en Zuid-Kennemerland een regiovisie opgesteld, met als hoofddoelstelling 'Samen staan we voor de opgave te zorgen voor goede jeugdhulp die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen, ouders en gezin én die betaalbaar is, nu en in de toekomst', met als uitgangspunten en beleidsdoelen:

- normaliseren;
- partnerschap met jeugdige/gezin;
- vindplaatsen versterken;
- vroeg signaleren;
- jeugdhulp bieden in de leefwereld van de jeugdige;
- veiligheid staat voorop;
- verbinden van informele en formele zorg;
- integraal samenwerken;
- ouders, kinderen en jongeren kunnen, met steun van hun omgeving, omgaan met de gewone hobbels in het opvoeden en opgroeien;
- kinderen en jongeren krijgen tijdig de best passende hulp (zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig);
- kinderen en jongeren groeien zo thuis mogelijk op;
- kinderen en jongeren groeien veilig op;
- jeugdhulp en onderwijs zetten zich in samenhang in voor de ontwikkeling van jeugdigen.

Aanscherping van de huidige regiovisie maakt onderdeel uit van het programma.

Inkoopstructuur en percelen

De zeven gemeenten in Zuid-Kennemerland en IJmond kopen gezamenlijk jeugdhulp in via twee percelen:

- Perceel 1 (meervoudige hulpvragen): sinds 1 januari 2023 gegund aan vier consortia, met een contractduur van drie jaar en tweemaal een verlengingsoptie van drie jaar. Evaluaties vinden plaats in jaar 3 en 6.
- Perceel 2 (enkelvoudige hulpvragen): sinds

1 januari 2024 gecontracteerd bij diverse aanbieders, met een contractduur van drie jaar en tweemaal een verlengingsmogelijkheid van één jaar.

De rol van het Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) speelt in opdracht van de gemeente, naast hun reguliere taken, een actieve en verbindende rol binnen het inkoopstelsel en het programmaplan. In samenwerking met gemeenten en consortia werkt het CJG aan een zorgvuldig verwijsproces, het versterken van de toegang, en heldere afspraken over op- en afschaling. Als verwijzer is het CJG betrokken bij aanmeldgesprekken, waarin samen met het consortium wordt afgestemd over overdracht en eventuele wachttijd. Daarnaast zet het CJG in op versterking van netwerksamenwerking met ketenpartners, om tot passende oplossingen te komen voor gezinnen met complexe hulpvragen of lange wachttijden. Met deze inzet is het CJG een strategische schakel in het realiseren van een samenhangend en toekomstgericht jeugdhulpstelsel.

Bijlage 7.4 Landelijke kaders en bovenregionale programma's

De Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 is in juni 2023 vastgesteld door het Rijk, de VNG, jeugdregio's en partners in het veld, en bevat gezamenlijke afspraken om het jeugdstelsel fundamenteel te verbeteren en duurzaam houdbaar te maken op de volgende onderwerpen:

- reikwijdte: jeugdhulpplicht voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen;
- jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassen-ggz en bestaanszekerheid;
- stevige lokale teams en toegang;
- terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk;
- kwaliteitsverbetering en blijvend leren;
- verbeteren van de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg;

- eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking;
- verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

De acties uit het programma zijn bedoeld om bij te dragen aan de speerpunten uit de Hervormingsagenda.

Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp

Gemeenten zijn op grond van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (2025) verplicht om regionaal samen te werken in een jeugdregio en hiervoor een gemeenschappelijke regeling te treffen. Deze wettelijke verplichting heeft als doel om de beschikbaarheid, toegankelijkheid en samenhang van (hoog)specialistische jeugdhulp te versterken. De zeven gemeenten in de IJmond en Zuid-Kennemerland geven hieraan invulling door middel van dit programmaplan. Hiermee realiseren we de gezamenlijke ambitie om te komen tot een samenhangend, effectief en toekomstbestendig stelsel van jeugdhulp in de regio.

Kaders vanuit het landelijke Toekomstscenario

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (TKS) beoogt een structurele verbetering van de ondersteuning en bescherming van gezinnen én huishoudens zonder minderjarige kinderen (0–100) bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Een belangrijk onderdeel van het scenario is de vorming van regionale veiligheidsteams: zelfstandig opererende publieke organisaties onder decentrale aansturing, ingericht op het schaalniveau van de 25 veiligheidsregio's. Deze teams brengen functies en bevoegdheden samen van de gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis en – deels – de Raad voor de Kinderbescherming. Daarnaast richt het TKS zich op het versterken van lokale (wijk)teams, die als laagdrempelige toegang fungeren. Lokale teams halen de expertise van het veiligheidsteam erbij waar nodig, in plaats van over te dragen. De kern is samenwerking met elkaar in plaats van na elkaar – om zo één samenhangend en

duurzaam traject van hulp en bescherming te bieden en te voorkomen dat gezinnen van loket naar loket worden gestuurd. In de regio Zuid-Kennemerland en IJmond krijgt deze beweging vorm in het regionale Koersplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM), dat de regionale uitwerking van het Toekomstscenario beschrijft. Ook de jeugdhulpregio Haarlemmermeer valt onder dit koersplan. Er is een duidelijke samenhang tussen het Koersplan HGKM en het Programmaplan Jeugdhulp Regio ZKIJ 2025–2027. Met name waar het gaat om de versterking van integrale ondersteuning bij complexe problematiek, het voorkomen van uithuisplaatsingen en het verbinden van domeinen als veiligheid, onderwijs en jeugdhulp. Het programmateam Jeugdhulp verzorgt de coördinatie van de opgaven binnen de regionale specialistische jeugdhulp die raken aan het Toekomstscenario, en stemt deze af met de partners binnen het Koersplan HGKM. Zo wordt gewerkt aan een samenhangende en uitvoerbare aanpak, met gezamenlijke verantwoordelijkheid voor gezinnen die ondersteuning nodig hebben op meerdere leefgebieden.

Kaders vanuit de landelijke aanpak wachttijden jeugdhulp

Het terugdringen van wachttijden is een landelijke prioriteit binnen de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028. In dit kader is een landelijke aanpak wachttijden gestart onder regie van de VNG en het ministerie van VWS, in samenwerking met jeugdregio's, aanbieders, professionals en cliëntenorganisaties. De landelijke aanpak richt zich op drie hoofdlijnen: – Sneller passende hulp bieden door betere triage en toeleiding – Voorkomen van wachttijden door vroegtijdige inzet van lichte ondersteuning – Regionale afspraken en structurele samenwerking tussen gemeenten en aanbieders In dit kader worden onder andere praktijkvoorbeelden verzameld, tools ontwikkeld en knelpunten in regelgeving gesignaleerd. De regio ZKIJ benut waar passend inzichten en handreikingen uit deze landelijke beweging. De doorvertaling en

toepassing daarvan gebeurt altijd binnen de regionale context en onder gemeentelijke regie . Het mandaat voor keuzes en uitvoering ligt bij de regio zelf. Zo behouden we ruimte voor maatwerk, samenhang met andere opgaven en sturing op wat in onze praktijk werkt.

De inzichten uit de aanpak wachttijden worden integraal verwerkt in (tenminste) de deelopdrachten over triage, benutting wachttijd, toegang en verwijzing, spreiding van zorg en integrale gezinsaanpak.